



پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌ها شیخ خیرالدین حفظه الله تعالی

موضوع:

۱. اخلاق؛ مکارم اخلاق؛ نیکی با پدر و مادر و خویشاوندان
۲. احکام؛ نکاح، حجاب و روابط جنسی

بسم الله الرحمن الرحيم

پرسش

نویسنده: عدالت‌خواه

تاریخ: ۱۳۹۶/۲/۱۰

احتراماً نظر جناب حضرت علامه منصور هاشمی خراسانی نسبت به همسررداری از دیدگاه اسلام چیست؟ و اخلاقیات میان زوجین چگونه باید باشد؟

پاسخ

تاریخ: ۱۳۹۶/۲/۱۷

در اسلام همسران نسبت به یکدیگر حقوق و تکالیف یکسان دارند، هر چند مدیریت خانواده بر عهده‌ی شوهران است؛ چنانکه فرموده است: ﴿وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾^۱؛ «و برای زنان مانند چیزی است که بر عهده‌ی آنان است و برای مردان بر آنان درجه‌ای است و خداوند عزّتمندی حکیم است».

به طور کلی، حقوق و تکالیف مشترک همسران نسبت به یکدیگر به ترتیب زیر است:

۱. ارتباط جنسی کافی و مناسب

در اسلام شوهر مکلف به هم‌خوابی و ارتباط جنسی کافی و مناسب با زن است و زن نیز مکلف است که جز در مواقع وجود مانعی شرعی مانند حیض یا روزه‌ی واجب، از ارتباط جنسی با شوهر استقبال کند؛ چراکه این کار تأمین کننده‌ی نیازهای طبیعی و پیشگیری کننده از آسیب‌ها و انحرافات و ایجاد کننده‌ی حس آرامش و رضایت و تحکیم کننده‌ی زندگی مشترک برای هر دو است؛ خصوصاً با توجه به اینکه بسیاری از طلاق‌ها و اختلافات خانوادگی، به صورت پنهان یا آشکار و مستقیم یا غیر مستقیم به عدم ارتباط جنسی کافی و مناسب میان همسران باز می‌گردد.

۱. البقرة / ۲۲۸

۲. حسن معاشرت

در اسلام زن و شوهر مکلف به «حسن معاشرت» با یکدیگر هستند؛ چنانکه فرموده است: **«وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ»**^۱؛ «و با آنان به شایستگی معاشرت کنید» و آن به این صورت است که تعامل‌شان با هم از روی «محبت» و همراه با «احترام» و «گذشت» باشد؛ چنانکه فرموده است: **«وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ»**^۲؛ «و از نشانه‌های خداوند این است که برایتان از خودتان همسرانی آفرید تا در کنارشان آرامش یابید و میانتان مودت و مهربانی قرار داد، بی‌گمان در این نشانه‌های بسیاری برای گروهی است که تفکر می‌کنند» و این از آن روست که همسران در کتاب خداوند «لباس» یکدیگر هستند؛ چنانکه فرموده است: **«هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ»**^۳؛ «آنان لباسی برای شما هستند و شما لباسی برای آنان هستید» و «لباس» چیزی است که عیب‌های بدن را می‌پوشاند و آن را زیبا می‌نماید و از سرما، گرما و آسیب نگاه می‌دارد؛ چنانکه فرموده است: **«يَا بَنِي آدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُؤَارِي سَوَاتِكُمْ وَرِيشًا»**^۴؛ «ای فرزندان آدم! برای شما لباسی نازل کرده‌ایم که عورت‌های شما را می‌پوشاند و مایه‌ی آراستگی است» و فرموده است: **«وَجَعَلَ لَكُمْ سَرَائِلَ تَقِيكُمْ الْحَرَّ وَسَرَائِلَ تَقِيكُمْ بَأْسَكُمْ كَذَلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ»**^۵؛ «و برایتان پیراهن‌هایی قرار داد که شما را از گرما (و سرما) نگاه می‌دارد و پیراهن‌هایی که شما را از (آسیب در) جنگتان نگاه می‌دارد، این گونه نعمتش را بر شما کامل می‌کند باشد که شما تسلیم شوید». بنابراین، همسران باید مانند «لباس»، عیب‌های یکدیگر را بپوشانند و کاستی‌های یکدیگر را جبران کنند و از یکدیگر در برابر خطرات و ناملایمات زندگی محافظت نمایند و به این ترتیب، «مکمل» یکدیگر باشند.

۳. امر به معروف و نهی از منکر

در اسلام زن و شوهر تنها نسبت به دنیای یکدیگر مسؤول نیستند، بلکه افزون بر آن مکلف به نگاه داشتن یکدیگر از آتش دوزخند؛ چنانکه فرموده است: **«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ»**^۶؛ «ای کسانی که ایمان آوردید! خودتان و خانواده‌ی‌تان را از آتشی که هیزم آن مردم و سنگ‌ها هستند نگاه دارید» و آن با تلاش کافی و مناسب برای اصلاح عقاید و اعمال یکدیگر در پرتو اسلام ممکن است؛ چنانکه به عنوان نمونه فرموده است:

۱. النساء / ۱۹

۲. الزوم / ۲۱

۳. البقرة / ۱۸۷

۴. الأعراف / ۲۶

۵. النحل / ۸۱

۶. التحریم / ۶

﴿وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ﴾^۱؛ «و خانواده‌ات را به نماز امر کن» و فرموده است: ﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ﴾^۲؛ «ای پیامبر! به همسران و دختران و همسران مؤمنان بگو که چادرهاشان را به خودشان نزدیک کنند». از اینجا دانسته می‌شود که زن و شوهر حق ندارند یکدیگر را از انجام تکالیف شرعی باز دارند یا با سوء استفاده از پیوند زناشویی، یکدیگر را به سوی عقیده‌ای باطل یا عملی حرام بکشانند؛ چنانکه خداوند فرموده است: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوًّا لَكُمْ فَاحْذَرُوهُمْ وَإِنْ تَعَفَّوْا وَتَصَفَّحُوا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾^۳؛ «ای کسانی که ایمان آوردید! بی‌گمان برخی از همسران و فرزندان شما دشمنان شما هستند، پس از آنان برحذر باشید و اگر گذشت کنید و چشم بپوشید و ببخشایید خداوند آمرزنده‌ای مهربان است».

اما افزون بر این حقوق مشترک، حقّ خاصّ زن بر شوهر عبارت از «نفقه» به معنای تأمین هزینه‌های زندگی زن شامل خوراک، پوشاک، دارو، مسکن و اثاث آن در حدّ متعارف است و حقّ خاصّ شوهر بر زن عبارت از «اطاعت» به معنای قبول مدیریت شوهر در زندگی مشترک و عمل به اوامر او در چهارچوب احکام شرع است.



پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌های خراسانی
مجلس شورای اسلامی



۱. طه / ۱۳۲
۲. الأحزاب / ۵۹
۳. التّغابن / ۱۴

www.alkhorasani.com

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوب‌های خراسانی حفظه الله تعالى



* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.